

Պապը Սէրափէրի
15 շուպաթ 1873

պարէթ ախպարան պիր շրմէնտըֆէր խաթըր ետըրմը, վէ պունուն իւզէ-րինտէ կիտէն գաթարն սիւրաթը, անճագ օթուզ պէշ միլէ գատար օլա-պիլիւր իսէ տէ, հէր վագըթ պու տէ-րէճէլէրտէ եօլ վիրիլէմէյիպ, 20 իլէ 25 միլ պէշինտէ սիւրաթ վիրիլմէք-տէ պունունմուշ տուր: Մէզքիւր եօլա-դուլլանըլան, չամ աղաճը տըր (մէմա-լիքի Օսմանիտէ հուսուլէ կէլէն զայէթ եռմուշագ չամ նէվիլտէն օլմանըպ, սէրթիլի հէման կիւրկէն աղաճընա պէնզէր):

ՄՕՐՄՕՆԱՐ

Իհիմալտէն օլտուղու իւզրէ, եա-գընտա, Մօրմօնյարա գալըն աւքէր սէվզ օլունճագ տըր: Ամէրիգա ըն-յիսի Մ. Կըրանթ իլէ ժէնէրալ Շէրի-տան, Թուղու կէօլ եագընլարընտա զապթ իտէճէլէրի մէվզը իւզէրինէ իսթիլարէ իթմէքտէ, փագաթ չիմտի-տէն, իսթա իւզէրինէ հիւճուժ իլէ-մէք իչին հագըր տուրմալտըր, պիր թագըմ աւքէրէ էմր օլունմուշ տուր: Պըրիկամ Եունկուճ ալէաթը օլան Մօրմօն զագէթալտըր, էօլիւրճէսինէ գալըն գօյմագըլըն նասիհաթ վիրմէք-տէ տիրէր:

— Նուվէլ Օլլէանտա պասըլան Ա-պէյլ զագէթալտընտ օգունտուղունա կէօրէ, խալիլ վագըլման պէրու, պիրիլիլէրի ալէյհիտէ խուսուլմէթ-լէրի պունուն իքի գատըն, կէլէն-տէ սօգագտա պիրիլիլէրինէ ըսթ իլէիպ, պիրիսի, տիկէրինի թահրիգ պիրիլէ, տիւլլօնա տալէթ իտէր, վէ նիհաեթթ թագանճա իլէ տիւլլօնա չըքըրլար, վէ իքի թարափտան պիր իքի քէրրէ թագանճա պօլալթըլարգ-տան սօնրա, օրատան կէլէն բարտըն պիրի, պունլարըն արաքնա կիրիպ, պարըլթըրմը, փագաթ, գատընլար-տան պիրի, խաթիֆէ ետալանմը տըր:

ԹԱՏՐՈՆ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ

Շարաթ 17 իետր, 1875

ՊԱՐԱՆԱՆԻՍ

Գիմալաւոր և անգիմալ

Խնամատարութեամբ Վսեմալալ տեսրց Միհրան պէյ Տիւզ, Տիւրան պէյ Ալիք-սանեան և Միքայէլ Էֆէնտի Ապտուլ-լահեան

Ի ՆՊԱՍՏ

ՎԱՐԴՈՒՆԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Պարահանդէսը կսկսի ի ժամ 4 1/2

Մուտք 1 լիւր Օսմանեան

Նասըլ քի պալէտտէքի պիլէթի սու-րէթինտէն կէօրինմէքտէ տիր, պու կիճէ, սաթթ ալաթ ուրգա տէօրթ պու-չուգտա, միլլէթիմիլ գաթօլիք գըս-մընըն թէշքիլ իլլէտիկի վարդուհեան նամ պիր ընկերութիւն վէ եախօտ մէզ-քիւր իսմէ, Պէյօղլուտա Բալկալթի թարափնտա քիւշտա իլլէտիկի պիր մէքթէպ մէնփաթընա օլմագ նիլէթի մէմուռէսիլլէ, Ֆրանսըլ թէաթրօ-տունտա, մասքէլի վէ մասքէսիք օլա-րագ պիր աղիմ պալօ վիրիլէճէք տիր:

Մէզքիւր պալօնու զիեատէ շէրէֆ-լի, վէ պինսէն ալէյհ զիեատէ մէն-փաթթը գըլմագ իւզրէ, Միհրան պէյ Տիւզ հագըլթէլէրիլէ Տիւրան պէյ Ալիք-սանեան վէ Միքայէլ Էֆէնտի Ապտուլ-լահեան, քէնտի հիւսյէթլէրի թահ-թընա ալմագըլըն հիւսյէթ իթմիլլէր տիր:

Մէզքիւր պալօտա բէք չօք միւ-

թէպէր Հայ վէ Գաթօլիք փամիլեալա-րը պունունճագը, վէ կիտէմէյիլէ-րին տալի, մէքթէպի մէզպուրա, պու թարիգ իլէ պիր մուսալէնէթ իթմիլ օլ-մագ նիլլէթի մէրդուպէսիլլէ պիլէթլէր ալարագ, զէվաթը զալրէթ քէշանը թէշվիգէ հիւսյէթ իտէճէլէրի, մէմու-լի գաթիտէն տիր:

Պու կիւնլէրտէ զուհուրա կէլմէք-տէ օլան մէսարիփաթ կէօլլէրինէ նիս-պէթտէ, պու եօլտա փագիլէթլէր ի-չին տալի պիրէր պարտագ սու իհտա իթմէք հէր քէսին վագիլթէսինտէն օլ-տուղունտան, միլլէթիմիլտէ ասիլի, հէր զէվգ ու սէփա վէ մէսարիփաթ հէնկեանմընտա, ֆուգարա վէ պիլարէ-կեանըն տալի տէրիսաթըր իտիլմէսի-նի տըրու վէ նասիհաթ իտէրիլ:

Ի Ա Ն

1289 սէնէսի Բուսի մարտ երկիր-միսինտէ եանի ալաֆրանկա 1873 նի-սան իպթիտասընտա Չարբիսանէի ալի-րէտէ գուրրաք քէշտէ օլունճագ-Բուսիլի տէմիր եօլու թահվիլաթընըն հիսսէի իգրամիէ պիլէթլէրի էմիլիէթ-լի շարթլար իլէ պէհէրի պէշ զա-սաթըլըր իսթանպուլ քէօրիւ գալընըն-տա իէնի ճամի գաբուսը Ն. 75 մաղա-զամըլտա:

Գէզա Բուսիլի տէմիր եօլու թահ-վիլաթընըն պիրինճի վէ իքիճի թէր-թիպլէրի իլէ թրամիլայ հիսսէլէրի վէ իվրօքանըն հէր նէվի գուրրաք վէ ֆա-լիլիլ պիլլէթլէրի սաթըլըր:

Չիքր օլունճա պիլլէթ վէ գուրօն-լէրինտէն ֆիրուլթ իտէն տալի օլուր իսէ, միսաթիպ պիր սքօնթօ իլէ սա-թըն ալընըր:

Ղուկաս Երկանեան

Իսկիւտար, Պաղար Պաշի փողոցը Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ վախըֆէն 30 թիւ տան չորս բաժնէն մէկուկէս բա-ժնը հանգուցեալ Հանքա տիկնոջ սե-փականութիւնն ըլլալով, և այս ալ աւժառանգ ըլլալուն, յիշեալ տանը չորս բաժնին մէկուկէս բաժնը Ս. ե-կեղեցւոյ մասհլիլ ինկած է և այս բաժնին համար 15 000 զշ. տուող կայ:

Նոյնպէս Ենի մահալլէ ճատտէսին Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ վախըֆէն 159 թիւ տանը մէկ ութերորդ բաժնը, հանգուցեալ Բիւզճի Բարութիւնին սեփականութիւնն ըլլալով, սա ալ աւ-ժառանգ մեռնելուն՝ Ս. եկեղեցւոյ մասհլիլ ինկած է, և այն բաժնին ալ 800 զշ. տուող կայ:

Թուականէս 15 օր պայմանաժամ որոշուած է, որ եթէ յիշեալ մահալլի եղած բաժնեւորուն այս գնէն աւելի տուող ըլլայ, պէտք է որ կամ Ս. Կա-րապետ եկեղեցւոյ թագ. խորհրդոյ և կամ փողոցները կանչող Տաճիկ միւնէ-տիկին իմաց տայ:

17 իետր. 1873

Իսկիւտար

Ի Ա Ն

Չարըն միւնէվէնթաթ ըրեսուճու, վէ Գուլագաբու Նէտի-գուլէ վէ Սամաթեա, Պէշիթալ, Ենի գաբու ճիպալի Չաթլատ-գաբու Ալիք գաբու, Օտուն գաբու, Պաղլէ գաբու, Անաղմա գաբու, Տալլաթ բաշա, վէ

Իսկիւտար իսկէլէրի չէք ըր-սուճարը, վէ,

Ենի գաբու խարիճինտէ թուղա սէրկիսի,

Գիւլիք չէքմէճէտէն Տէրսէատէթէ կէլէն էշեանըն հայվանաթ ըրեսուճու, Սու եօլու թագապընտան քէզալիք Տէրսէատէթէ կէլէն էշեանըն հայվա-նաթ ըրեսուճու,

Տէրսէատէթ Ալթընը տայրէ պա-գըր տամընսը ըրեսուճու,

Չէպհիլէ ըրեսուճու,

Իսկիւտար իսկէլէսինէ վիրուտ ի-տէն մէյլէ քիլէլէրի ըրեսուճու,

Պիլիմիլէ ճէվամի հալիլիլէրիլէ, ալթընը տայրէ խարիճինտէ գալա-րագ պագար մահլէլէրի,

Շէհիր էմանէթի բազուճուլու-ղուլա, լիմօնաթա, վէ շէրպէթ, վէ սուճուլուգ, վէ գահվէճիլք ըրեսու-ճու,

Պալէտտէ մուհարէր երկիրմի պիր գալէմ ըրեսուճաթըն, տէրտէսթի միւ-զայէտէ իտուկի, էվլէլէն իւան օլուն-մուշ իտի. պունլարըն մէվսիլի իհալէ-լէրի հուլուլ իթմէքտէ օլտուղունտան, թալիպ օլանլարըն, միւթահիւտլէրի-լէ պէրապէր, նիհայէթ իւլ նիհաեթ, շուպաթըն երկիրմինճի սալը կիւնիւնէ գատար, Շէհիր էմանէթի մուհասէ-պէսինէ կէլմէլէրի իւան օլունուր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Երէկ ազգային ընդհ. ժողովոյ Նի-սաթ տեղի ունեցաւ Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորչի եկեղեցին. ընդ նախագա-հութեամբ Ս. Պատրիարք հօր և ատե-նապետութեամբ Օտան էֆէնտի:

Ատեանը բացուեցաւ ժամ 8 1/2 ին. Նախորդ նիստի որոշման համեմատ Սահմանադրութեան վերաքննութեան յանձնաժողովոյ ընտրութեան քուէար-կութիւնը գաղտնի կատարուելով, քուէհամարի գործողութիւնը մասնա-ժողովի մը յանձնուեցաւ, որուն ար-դիւնքը յաջորդ նիստին մասնաժող-վէն ընդհ. ժողովոյ պիտի ներկայաց-ուի:

Ատեանին կանոնադրութիւնը որ անցեալ 39րդ. նիստին մէջ յուղուելով մինչեւ տանեկողոր յօդուածը քննը-ուած ու վաւերացած էր, որոշուեցաւ միայն 11 երրորդ յօդուածը Սահմա-դրութեան վերաքննութեան յանձնա-ժողովոյ յանձնել ու մնացեալը ընդհ. ժողովոյ մէջ վերաքննել:

Ալթամարայ կաթողիկոսութեան խնդիրը բարձրատիճան եկեղեցականի մը ալապիւնելուն, այդ առթիւ ըլլա-լիք նիստը դուրսիլ ընելու որոշում եղաւ:

Ատեանը գործուեցաւ ժամ 10 1/2 ին:

ԱՆԳԱՅԱՐ

Պէյօղլուտա վագը Ալագաբար նամ մահէլլին, քէնտի քիլիսէմիլ իրատ-լարընտան էն զիեատէ միլթէպէրի վէ աղիմի օլտուղու հալտէ, պիր գաշ սէնէտէն պէրու պիր մուարազա սէ-պէպինտէն, պիր բարա ալընամամագ-տա օլտուղու մալիլմ տուր:

Մէզքիւր մուարազանըն թէսվիլէ-սի իչին, խալիլէ չալըլըլարգտան սօն-րա, պու տէփա, մէզքիւր քիլիսէնին պօրճարընը պիր սըրասընա գօյմագ նիլլէթիլլէ պու եագընլարտա թէշքիլ գըլընտան պիր գօյմիսիօնուն ազալարըն էֆէնտիլէր տալի, օլ խուսուտա էջ ճան ու տիլ շալըլմագտա իտիլէր:

Պու տէփա իլիթտիկիլիլէ կէօրէ, զալթէն սլթընը տայրէ թարափըն-տան վիրիլմիլ օլան պիր իլամ մուճի-պինճէ, մէզքիւր մահէլլի քիլա իլէ թուլմուշ օլան չախսըն ճէպինէ, իճ-րա ճէմիլլէթի թարափընտան էմր պուլլուլմուշ վէ մէրգուլմ գալըպ կէօ-ղիւքմէտիկինտէն, Պէյօղլու միլթէ-սարըլըլըլը թարափընտան էքիտէն արանըլմասընա տայր թէգըքէլի ա-լի տալի կէլմիլ, վէ մէրգուլմուն իլի արալթըլըլմագտա պուլունմուշ իսէ տէ, սօնրատան, հէր նասըլ իսէ պիր գաշ կիւն տահա, եանի շու պալօ կիւնլէրինտէ գազանաճագ օլտուղու բարալարը տալի գազանաճագա գա-տար, թէէլիլի իտիլմէսինտէ տայր, խարիճիլ նէզարէթի ճէլիլէսի թարա-փընտան, պիր իքիճի էմր տահա զուհուր իթմիլի խապէր ալընտըլըն-տան, չարչէնպիսի կիւնիւլ ըրեսուճի վէ ճիսմանի թագըլարտան, պիր թա-գըմ քէսան, Պապը ալիլէ միւրաճաա-թա մէճպուր օլմուշար տըր, լաքին հէնուգ պիլմէյիլ նէ ճէվապ ալապիլ-միլլէր տիր:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻՆ

ԲԱՐԱԳԻՐ

Ազգեր, սիրտ սրտի տուած, ձեռք ձեռք կցած, և ճակատ 'ի ճակատ մղած, իրենց բարեկարգութեան եւ յառաջադիմութեան տարերց վերայ անդադար կը խորհին. խոպանացեալ մտքեր կը յեղափոխեն և կը մշակեն, աննշան ժողովուրդ մը՝ յանկարծ կը բարձրանայ, որով աշխարհիս վերայ սքանչելիքներ կը գործէ, իրմէ մեծե-րուն լոյս ու կեանք կուտայ. իսկ Հա-յերս' անմիաբան, միշտ մէկզմէկ թըշ-նամանելէ և զիրար կեղեքել ու մա-շելէ դատ, գործ մը չունինք:

Գաւառներու մէջ հարստահարու-թիւն կայ, այս ինչ տեղի ժողովուրդ-ը, այս ինչ անձին կամ եռապետ չոր-պաճիին անգուլթ և միջնադարեան կա-մացը, մեքենագործութեանցը տակ կը ծիւրի. այդ ենթակայ ժողովուրդը Հայ է, տեղ մը մարդասպանութիւն եղեր է, մեռնողը Հայ է, ուրիշ տեղ մը օրինաց գեղծում կայ, ճնշեալն Հայ է. իթէ իրաւունք պահանջէ, գլխուն վայ է, տեղ մը դպրոց գոցուեր է, այդ դպրոցը մեր ազգին, իսկ գոցել տուողն ալ Հայ է. Սամաթիոյ թաղին աշակերտքը օրինաւոր դպրոց ու ա-պագայ կուղին, ուղղուն ալ Հայ է չի տուողն ալ Հայ է:

Իսկ այս օրերս ալ, Եւրոպիայէն խնդրուի բայց երկնաշէջակ ձայն մը կը բարձրանայ, « ձայն 'ի բանտէ » . ո՞վ է սա բանաւորկալը, Հայ և անձնուէր դասատու մը. իսկ դարձեալ թէ ո՞վ է բանտարկել տուողը, Հայ է . . . Ո՞վ սքանչելի և սարսափելի վիճակ ազ-գութեան, ամեն կողմէն համազգային անխղճութիւն, և ամեն կողմէն ազգա-ւեր կրակ. հալածում, հալածման վրայ, ո՞ր հանգիստ առնու խեղճ և ամե-նախեղճ Հայը. ուստի ճիշդ ժամանա-կըն եկած է որ ըսենք, « Աւաղ քեզ Հայոց աշխարհ », կորուստ քիլ ընէ է:

Խօսք մը կայ, որ յաճախ կը կըրկ-նուի թէ « Հայերը անմիաբան են » ասի-կայ սուտ է, դու ել անգամ մը Հա-յուն ըսէ թէ, այս ինչ տունը կործա-նենք, տես թէ ինչպէս սրտով կը մի-աբանի. իսկոյն հրացայտ աչքերով գործին վրաթով կատարմանը համար ինչ եռանդներ կը յայտնէ . . . Հայուն

առաջարկէ միանգամ թէ, այս ինչ
աստուծոն կամ տնօրէնը զորպարտե-
լով, դպրոցը գործելով հակառակորդը
ընկճելու կը յաջողիս, տես դու այն
Հայը, այն խեղճ կարծուած Հայը, ինչ-
պէս աշխուժիւ և արագաթուիչ հե-
ռատեանութիւններու հմուտ ըլլալը կը
յայտնէ քեզ: Մենք մեր ազգին, ա-
խորժանաց կամ հակամիտութեանց
հակառակ առաջարկութիւններ կընենք
ու վերջէն կեղծեք զորպարտութիւն
մ'ալ կաւելցնենք թէ մեր ազգը դեռ
գործելու անկարող է, տղայ է և այ-
լն և այլն . . .

Զարմանալի ժամանակներու մէջ
կապրինք, Եւրոպական ազգաց յառա-
ջագիտութեան հաւասարի կուգենք .
անոնք «դաստիարակութիւն և լոյս»
աղաղակած ատեննին, մենք Հայերս
ալ, «այո պէտք է, այո պէտք է» ը-
սնելով, արձագանք կուտանք. իսկ
գործելու մասին չի գիտեմ, որպիսի
աներեւոյթ ձեռք կը կաշկանդէ ու կը
պարաւանդէ զմեզ:

Ազգաց յառաջագիտութիւնը դեռ-
րոցներով և օգտակար ընկերութիւն-
ներով կըլլայ ըսելով՝ կեղծեք, դեպ-
րոց բանալու, ընկերութեանց աշակ-
ցելու, և սակայն հազիւ հազայո շարժ-
մանց վրայէն ժամանակ մը կանցնի, և
ահա յանկարծ ասպարէզէն ետ կը քաշ-
ւինք, իբր այն թէ կարողացանք ամեն
բան սորվիլ. մեր ազգը հիմնական
դաստիարակութիւն կուզէ կըսենք,
իսկ ընդհակառակը դաստիարակութիւն
տարկենք առանց դաստիարակութեան և ա-
ռանց հարցաքննութեանց. դարերս
ինն և տասներորդ դարէ, իսկ գոր-
ծերնիս միջին դարու գործ. դաստ-
տուն կը բանտարկուի. պատճառ՝ վա-
սըն զի այս կամ այն աղային կամքը
չէ յագեցուցեր, առջեւ ուղտի պէս
ծունգ չողքելով, վասն զի այս ինչ բա-
նը ըրէ ըսուեր է, ու ապօրինաւոր
է ըսելով չէ ըրեր. վերջապէս «ժառանգ-
եմքներու» պէս աղային ամեն պատ-
գամին առջև հոլու երկրպագու չէ ե-
ղեր . . . որուն համար դաստիարակութեան
բոստ է և արժանի բանտարկութեան:

Տես սիրելի ընթերցող, և լաց իմ
հետս մեր ազգին այս ողբալի վիճա-
կին վրայ . . .

Տարիներ կանցնին, բայց ամսո՞ւ
այս ակաթը, ճարակ գտած ի մեզ: պի-
տի մայի ու տակաւին անբժշկելի կե-
նայ, մինչև որ, զհինն աշխարհ, ի
նորն վերածննք:

Դասատու բանտարկել . . . ո՛հ, կը
նշանակէ ազգի մը ապագային սպաննե-
լու աշխատիլ. լուսոյ, և յառաջագի-
տութեան քաջ գիտնորն անարգել .
դասատու բանտարկել . . . ճիշդ կը
նշանակէ, Հայոց բազմին լուսատու
լիցէ մարելու յանդգնիլ, լուսոյ դէմ,
պատուար ու ամբարտառ կանգնել.
կեանք չենք ուղեր, ապրիլ չենք ու-
գեր, լոյս ու դաստիարակութիւն չենք
ուզեր:

Ամեն դար իւր արանդատիութիւնը
ունեցեր է, դար մը իւր վանդաւն,
դար մը իւր խորուկահանդէսը, բէ՛հ
ինչո՞ւ չպիտի ունենայ ներկայ դարն ալ
իւր առանց դատաստանի դաստառ
բանտարկութիւնը. քանաներորդ
դարու մէջ ապրող աղինք, ինչո՞ւ չպի-
տի ըսնի թէ, Տասն և իններորդ դա-
րու մէջ, Ասիական բանտարկ, դասա-
տուաց կը ծառայէին. դաստիարակութեան
որք ազգին վերականգմանը աշխատե-
լու ատեննին, յանկարծ չորպաճիէ մը
կը զրպարտուին, և առանց քննու-

թեան, առանց դատաստանի յան-
ց տուրաց յատկացեալ տեղերը կը լեց-
ուին:

Նպատակնիս, միայն Եւրոպիոյ դա-
ստառ Մ. Գորթուգալեան էֆէնտին
պաշտպանել չէ, այլ անոր նման հալա-
ծակաները, որք շատ կը գտնուին
Ասիոյ մէջ. ոչ թէ բանտարկեալ մը,
այլ դպրոցական պաշտօնէի մը, չարա-
չար քանակոծուելուն երկու անգամ
ականատես եղած ենք:

Խմբագիր տէր, երբ մարդս արդա-
րութեամբ ձեռքը իւր խղճին վերայ
դրած կը խորհի պահ մը այս ազգա-
խանձ, և թշուառացուցիչ ընթացքին
հետեանքը, արդարեւ մարախապատ
ամպ մը կիջնայ իւր աչքերուն վերայ,
և մէկէն կըսէ թէ Հայտի յառաջանայ
այս ազգը, բայց ո՞վ կրնայ երաշխա-
ւորել թէ աննշան ազգերն անգամ
դեր չունին կատարելիք, այս երկրա-
գընդիս վերայ, ո՞վ կը համարձակի ը-
սնելու թէ Հայերը, միշտ այսպէս պի-
տի մնան, բայց և այնպէս օրական
դէպքերը, նպաստաւոր չեն մեզ: Դուք
Ձեր գրչաւը, շատ գուրմեր յեղափո-
խելու կը ծառայէք, չարունակեցէք ձեր
ընթացքը, երկար ու յարատեւ ցնցու-
մը, ամենէն հաստատուն և ամենէն
պինդ ժայռերն անգամ, յերկիր կը
թաւալէ:

Վստահ եղիք, գաւառացի դա-
ստառ, այնչափ երկնոտ չ'են. անոնք
Ձեզ նման թէ և միշտ հայածման են-
թակալ՝ բայց և այնպէս ազգին յառա-
ջագիտութեանը հասնելու համար, ա-
դամանդեալ սիրտեր և անյողողթ
նպատակներ ունին:

Վարուց և բարուց յեղափոխութիւ-
նը, արդէն իւր կայծը առած է դեպ-
րոցականներէն. կը մնայ միայն հաս-
տատ ու միշտ քայլիլ այսուհետև:

Հուսոյ և խաւարի պատերազմը,
անձայն չ'կրնայ յառաջ երթալ. երբ
գաւառէ մը, դաստառական հալած-
ման ձայն կը հասնի ականջդ, ինչէ որ
հոն գործող մը կայ հնութեան և նա-
խապաշարմանց դէմ. ժամանակին ո-
գին այս կը պահանջէ, և այսպէս պի-
տի ըլլալ:

Ընդունեցէք Տէր ներկայս և ընդ-
նմա զգացմանս անկեղծ հաւատովն:

Քոյդ
Գարութիւն Գալուրեան

Ծումնու, 1 Վերտ, 1873

. . . Միւսէլիֆի,
կէչէն սէնէ 1837 Նիւմէրոյու զազէ-
թայը միւթէպէրինիզ վասթմասը իլէ
ուխուվիլէթ ֆուգարաբէրվէր նամը-
նա օլարագ թէնէսիս վէ թէչքիլ օլու-
նան միլլէթ զըրաաթխանէմիզին 9 1/2
այլըք մուհասէպէսի իլան օլունմուշ
իտի. իլլէպէ պու տէֆա տուրի 1872
յունվար 1 տէն միլուր իտէն դեկտեմ-
բեր 31 է տէկին չիրքէթիմիզին գա-
նուննամէսի ահքեամը մուհիպինճէ 12
այլըք մուհասէպէսի հիսէտարան մա-
րիլէթի իլէ պիլ րույէ վէ այնէն տէֆ-
թէրը մախսուսէյէ գայտ վէ մուհա-
սէպէյի մէղքիւրըն պիր այնը սուրէ-
թինի տախի թարաֆը ալիլէրինիզէ
կէօնտէրիմիշ տիր:

Մուհասէպէյի մէղքիւր տիգաթը
թամիլ իլէ նազար օլունտուղունտա,
բէք յօղու պուրալը օլմաթըզարը հալ-
տէ, քէնտուլէրինին իլիմիլէրվէր վէ
տուլլուլէրինտէն նաչի, պիրէր իտանէ
իտէրէք, չիրքէթէ մուալէնէթ իլլիշ-
լէր, ալէլ խուսուս միլլէլի սայիլէտէն,
իլլիմիլ օրտուլի Հիւմաեուն միւթէթ-

թիլի միւրալայը իզզէթլու Սէլամի պէյ
էֆէնտի վէ ալլիմիլ օրտուլի Հիւմա-
եունուն բիեատէ պիրինճի ալայըն մի-
րալայը իզզէթլու Ահմէտ Բաիֆ պէյ
էֆէնտի, վէ իլլիմիլ օրտու թապիպ
պին պաշիլէրինտէն բիֆաթլու Նէտիմ
էֆէնտի վէ սայիլէ համիլէթ քեար զէ-
վաթ, Ծումնուտա պուլունտուղարը
վազըթ, միւտտայիմ գըրաաթխանէն
թէչքիլի իլլիմիլ օրտու մուտա, հիլի
միւթարըթաթլէրինտէ տալի, կէրէք
քիլթապ վէ կէրէք նազըտ իտանէլէր
իտէրէք, իտաբէյի մէղքիւրէյի թէչ-
վիլ վէ թէնէլլի իլլիմիլ օրտու միւթլու,
պունտան իւլ այ ագտէմ թունա վիլա-
նէթի ճէլիլէսի օրման միւթէթլիլ իզ-
զէթլու Արթին էֆէնտինին Ծումնուտա
թէչքիլիլէրինտէ, միլլէթ բէրվէրիլի
իլլիմիլ օրտու ճէմիլինտէն օլարագ, գը-
րաաթխանէմիլիլ տալի պիլ թէչքիլի,
մէվճուտ պուլունտան տէֆաթիլիլ եէկ-
եան եէկեան կէօղտէն կէչիրտիքտէն
մաատա, քէնտալիլին տալի հիսսէ-
տար եազըլմադա արզուսի օլունտուղունտ
թէնէզըլիլէն պէեան վէ պէտէլիլ թէ-
տիլէ իլլիմիլ կիպի, պէ հէր սէնէ
հիսսէսինի թէնէտիլ իտէնէկինի վատ
պուլունտալիլ իլլէ պիլ ճիւմիլ ուխուվ-
վէթի մէղքիւր հիսսէտարլէրինի թէ-
չէքիւրէ պօրճու իլլիմիլ տիր, հայըթ
քի, զաթէն պուրալը օլուպ, քէնտի
էվլաթլէրի տալի մէթթէպտէ օլան
պազը միլլէթաշարըթը իլ պու չիր-
քէթիլ մազսէտի մէթթէպէ մուալէ-
նէթ իտիլէնէկինի բէք ալէա պիլտիք-
լէրի հալտէ, գըրաաթխանէնէ իտանէ
էթմէտիքտէն մաատա, էլան գաբու-
սունտան պիլի իլլէրույէ առագ պաս-
մամը օլունտուղարը էսէֆ իտիլէրէք
ֆէհմ օլունմուշ տուր:

Թողրուսու համիլէթ քեարանը միւ-
մալիլէյի հիւմանէն չիրքէթիլիլիլ իպ-
րագ իլլէտիլէրի շու թէնէնէկինիլէրի,
ուսում հիսսէտարանէն իտիլիլ վէ ա-
ղուլէրինի պիր գաթ տանա թէնէթիտ
վէ թէհիլմ գըլմալարընտան թօլայը
վաճիպէտէն օլան թէչէքիլիլիլ պիլ
վէքեալէ պէեան իլլէ մուհասէպէյի
մէղքիւրուն զազէթալի միւթէպէրէնի-
ղէ տէրճ պուլունտաւսընը թէմէնիլ ի-
տէրիմ էֆէնտիմ:

Բիւզանդ Մ. Աղամուլեան

ՍՈՒՐԵԹԻ ՄՈՒՀԱՍԻԼԵ
1872 յունվար 1 տէն 1872 դեկտեմբեր 31 է
տէկին Ծումնու ուխուվիլէթ ֆուգարա-
բէրվէր միլլէթ գըրաաթխանէնին օն իլի
այլըք իրատ վէ միսարիֆաթը տուր:

Գունվար 1	Մէնէյի սապըգտան արթան	Նազըթ	Ծումնուլու Հալաճեան Գոյ-
Սէնէյի սապըգտան արթան	Նազըթ	8	Հաննէս էֆ. իտանէսի
Սիւլիլ օլլու Գոյհան	Նէս էֆ. իտանէսի	92	Սիւլիլ օլլու Գոյհան
Նազըգալեան ֆաթիլեա-	սընտան իտանէ	105	Նազըգալեան Գրիգոր
Առաքելեան Գրիգոր	էֆ. իտանէսի	105	Տէրալիլիլ միւրալայ իզզէթ-
Լու Սէլամի պէյ էֆէն-	տի իտանէսի	80	Լու Սէլամի պէյ էֆէն-
միւրալայ իզզէթլու Ահ-	մէտ Բաիֆ պէյ էֆէն-	273	տի իտանէսի
տօթթթ պին պուլը իլ-	ֆաթլու Նէտիմ էֆէն-	127	տի իտանէսի
Լնքսէրճեան Գոյհան-	Նէս էֆ. իտանէսի	95	Խուրտալաթճը իլլիլէմ

էֆ. իտանէսի	106	20
» Բապուճճեան Գովհան- նէս էֆ. իտանէսի	210	
» Սըրապեան հաճի Թա- կոր էֆ. իտանէսի	68	20
Սիլիստրէի թօր սաղալ զա- տէ Զաքար էֆ. իտանէսի	42	
» Զաքար ապօնէ պէհէրի 4 սիւմ մէճիտ օլմադ իւլլըրէ	Ֆիլ 21	2520
1872 յունվ. 1 տէն 72 դեկ- 31 է տէկին մէլլուպաթ սա-		
Թըլընտան	7324	10
Սիր պօնօտան հուսուլէ կէ- լէն թէմէտտիւ	157	20
Խճրա օլունան բիեանգօ հա- նըլաթընտան	407	
Գըրաաթխանէտ ֆազլա էօրիւնէն էչա սաթըլընտան	254	
Բէրէքէնթէ իտանէ սանտը- ղը հաթըլաթընտան	43	10
1873 սէնէսինէ մախսուս օ- ան օրտուց սաթըլը ֆազ- լաւընտան	225	20
	12400	30

ՄԵՍԱՐԻՖԱԹ	Գունվար 1	Մէնէյի սապըգտան արթան	Սիւլիլ օլլու Գոյհան	Նազըթ	Ծումնուլու Հալաճեան Գոյ-
Տիւքթեան իճարընա մահաւ-	պէն օլունտան թամիր սթիթը.	1743	20	Գըրաաթխանէնէ լազըմ օլան	էչալէրէ վէրիլէն
Գըրաաթխանէնէ լազըմ օլան	էչալէրէ վէրիլէն	863	20	Իտանէ օլունտան քիթապ վէ	ղազէթա պէտէլիլտէն մաա-
տա զազէթա վէրիլէն	Գըրաաթխանէն խտտէմէսին	729	30	12 օլլըք մաալը	2400
12 օլլըք մաալը	12 օլլըք մաալը	3056	8792	30	

ՄԵՎՈՒՄ ՆԱԶԵՄ	Մէրքէզ խաթաթխանէնի ագ-	սիեօն պէտէլի	210	31 ատէտ լիւրայի Օսմանի ֆիլ	106	20	3301	20	1 ատէտ բօլ իմբէրիալ ֆիլ	96	96	Մէթալիք	20	3608	12400	30
--------------	------------------------	--------------	-----	----------------------------	-----	----	------	----	-------------------------	----	----	---------	----	------	-------	----

Սէնէյի սապըգտա խտարէմիզ 8 զշ-
թէմէտուիլ վէ 2935 1/2 զուրուշուգ-
մէվճուտ էչա օլունտու պէեան
պիրլէ մուհասէպէտէ կէօթէրմիշ իտի
անճագ պու պիր սէնէ գարֆընտա
3600 զշ. նագտ վէ 474 1/4 զուրուշուգ-
էչա տահա արթըրաթգ ճէման 3444
զուրուշուգ էչա վէ 3608 զշ. մէվճուտ
նագտ կէօրիլիլ օլունտուտան, մէ-
պալիլիլ մէղքիւրուն չիրիլմէմէսի ի-
չին շըմէնտըթէր վէ եախօտ սայիլ սէ-
հիմալընմաթ գարալալթըրըլըլտըր:

31 դեկտեմբեր 1872	Գըրաաթխանէն իտէրէսի	Տիրէթթըր	Բիւզանդ Մ. Աղամուլեան	Տիրէթթըր մուալիլին	Գոյհանէն Գալուրեան	Մուհասէպէյի մէղքիւրի եէկեան	եէկեան րույէթ իտէրէք սէհլ ու զա-	լաթտէն արի օլունտընը վէ միլլալը	մուհարրէր էչա վէ նուգուլ օլուն-	ղընը մուալիլէն իտէրէք իմագ իտէ-	րիլ:	31 դեկտ. 1872 Ծումնու	(Օն իլի իմագլէր)
-------------------	---------------------	----------	-----------------------	--------------------	--------------------	-----------------------------	----------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	------	-----------------------	------------------

ՍԱՆՊ ՂԱԶԵԹԱ
ԳԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Գալաթատա Բէնճէմպիհ բազարընտ
Ն. 29 իսի իտանէս